

9 Suomen evankelis- luterilainen kirkko

Johdattavat kysymykset

- Miksi Suomen evankelisluterilaista kirkkoa kutsutaan kansankirkoksi?
- Miten eri tavoin kirkko toimii?
- Miten kirkon toimintaa johdetaan?
- Mitkä ovat kirkon keskeisimpiä haasteita?

Kirkko toimii monipuolisesti

- hoitaa useita yhteiskunnallisesti merkittäviä toimia, esim. hautustoimi
- keskeisin toimintamuoto sunnuntaijumalanpalvelus, joka tavoittaa 6 % suomalaisista
- kirkolliset toimitukset, musiikkitilaisuudet sekä lapsi- ja nuorisotyö suosittuja toimintamuotoja
- kirkko tukee yhteiskunnan peruspalveluja omilla tukitoimillaan, esimerkiksi:
  - vammaistyö
  - vanhustyö
  - velkaneuvonta
  - nuorten syrjäytymisen ehkäisy
  - maahanmuuttotyö
- uusia toimintamuotoja esim. erilaiset ympäristötoiminnan muodot ja verkkopalvelut

Kirkon organisaatio

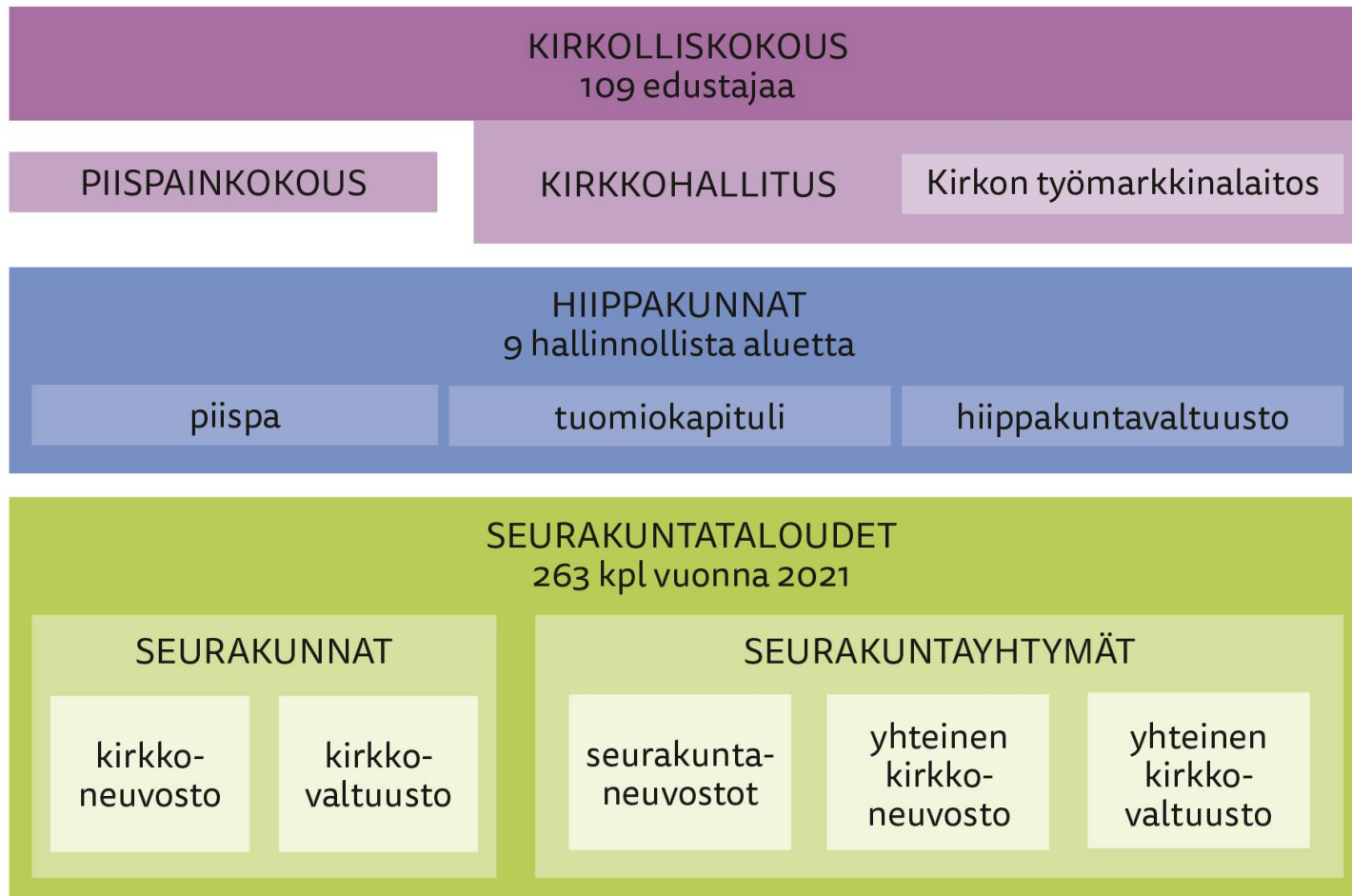

- kirkolla valtiollinen erityisasema, mutta se on hallinnollisesti itsenäinen
- kirkon hallinto monikerroksinen ja laaja jakautuen kolmeen tasoon:
  - seurakunnat
  - hiippakunnat
  - valtakunnallinen taso
- ylintä valtaa kirkossa käyttää kirkolliskokous, jäsenistä enemmistö vaaleilla valittuja maallikoita
- Suomessa yhdeksän hiippakuntaa, joita johtaa piispa
- kirkon hengellinen johtaja arkkipiispa, joka myös johtaa puhetta kirkon tärkeimmissä hallintoelimissä
- kirkolla alle 400 paikallisseurakuntaa, jotka hallinnollisesti melko itsenäisiä
- kirkko on merkittävä työnantaja, työllistää noin 15 000 ihmistä

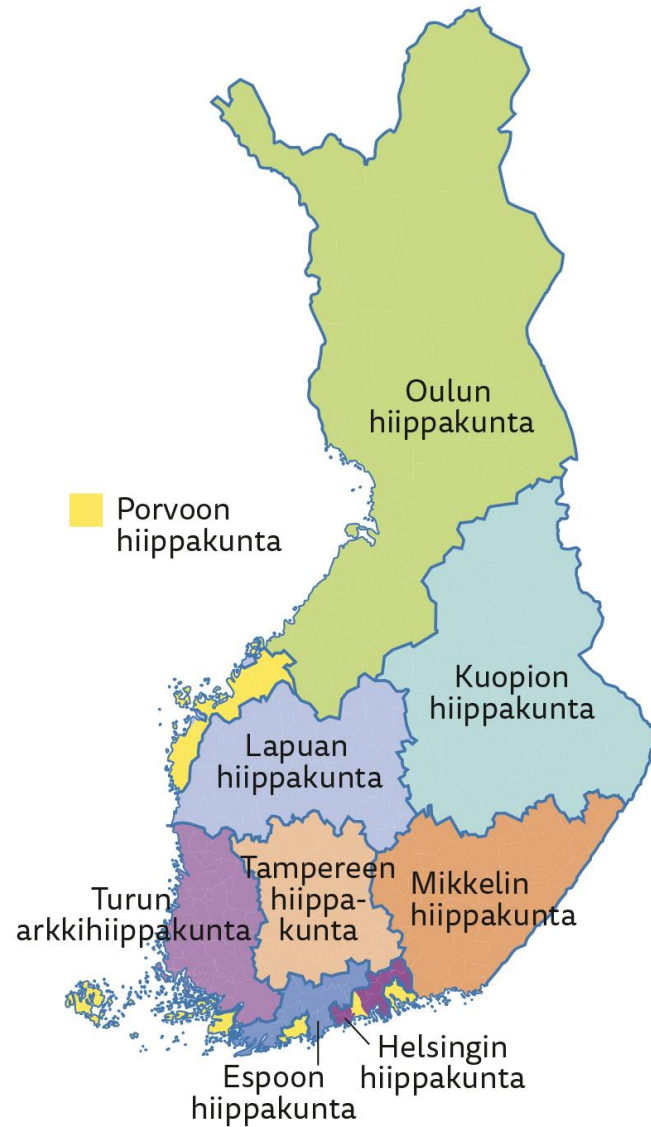
Kirkon organisaatio

Kirkon organisaatio

Hiippakuntajako

Suomalaiset kirkon jäseninä

- suomalaiset osallistuvat kirkon toimintaan usein kerta- tai projektiluontoisesti
- monet suomalaiset pitävät kirkon tärkeimpinä tehtävinä perhetyötä, työtä vähempiosaisten parissa, kristillisten arvojen edustamista ja yhteiskunnallisten epäkohtien esiin nostamista
- monet suhtautuvat kirkkoon palvelulaitoksena, jonka asiakkaita seurakuntalaiset ovat

Herätysliikkeet

- herätysliikkeisiin kuuluvat suomalaiset kirkon aktiivisimpia jäseniä
- Suomessa herätysliikkeiksi kutsutaan kirkon sisällä syntyneitä hengellisiä uudistusliikkeitä
- nk. klassisia herätysliikkeitä ovat 1700–1800-luvulla syntyneet rukoilevaisuus, herännäisyys, lestadiolaisuus ja evakelisuus
- 1900-luvulla syntyi liikehdintää, jota on ryhdytty kutsumaan viidenneksi herätysliikkeeksi
- herätysliikkeet maallikkoliikkeitä, niihin kuuluu noin 500 000 suomalaista
- monet herätysliikkeiden jäsenet osallistuvat liikkeen sisäiseen toimintaan, kirkon muut toimintamuodot saatetaan kokea liian maallistuneiksi
- osalla herätysliikkeistä on kirkon virallisesta kannasta eroavia näkemyksiä, esim. naispappeus

Kirkon haasteita

- suhde valtioon
- kirkko nähdään palveluntarjoajana
- yhteiskunta ja kulttuuri modernisoituneet
- erityisesti nuoria aikuisia on eronnut kirkosta
- maallistuminen
- privatisoituminen
- uushenkisyys
- sukupuolineutraali avioliittolaki
- kaupunkien ja maaseudun erilainen tilanne
- monikulttuurisuus, uudet uskonnot ja uudet kristilliset liikkeet

Keskeiset käsitteet

- kansankirkko
- kirkkolaki
- kirkolliskokous
- hiippakunta
- herätysliike
- arkkipiispa
- piispa

